

Erfðagreiningar dýra – Hestagreiningar

Erfðagreiningar

1. Kindur: Greining á PrP-geni sem tengist riðu þar sem greind er hlutlaus arfgerð (ARQ/ARQ), þolin arfgerð (AHQ/AHQ) og áhættuarfgerð (VRQ/VRQ). Hægt er að nota niðurstöður úr slíkum greiningum við val á undaneldisdýrum.

2. Hundar: Foreldragreining á hundum. Þannig má staðfesta ætterni hunda sem skráðir eru í ættbækur með miklu öryggi.

3. Kyr: Erfðagreining íslenska kúastofnsins er möguleg þannig að sú erfðaauðlind sem í stofninum býr sé vel skilgreind.

4. Hænur: Erfðagreining íslensku landnámsshænnar er möguleg þannig að sú erfðaauðlind sem í stofninum býr sé vel skilgreind.

5. Ýmsar gerðir fiska (lax, bleikja, þorskur, lúða, síld o.fl.) bæði vegna kynbóta en einnig vegna stofngreininga á villtum stofnum.

6. Hestar: Mikill fjöldi erfðagreininga hefur verið gerður á íslenska hestinum og arfgerðir bornar saman við meinta foreldra.

Foreldragreining hesta

Á Matis er unnið að erfðagreiningum dýra í ýmsum tilgangi. Fyrirtækið hefur mikla reynslu og þekkingu á þessu sviði og tækjakost sem gerir því kleift að vinna þúsund sýna á stuttum tíma. Íslenski hesturinn hefur verið erfðagreindur m.a. til þess að ganga úr skugga um að ættartalan sé rétt og einnig til þess að nota í ræktunarstarfi.

Öruggar niðurstöður

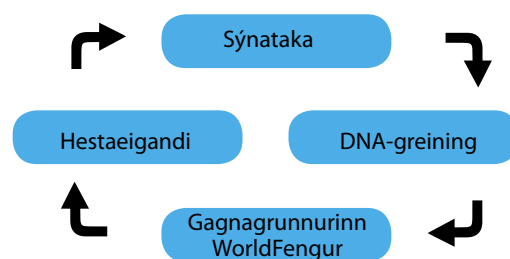
Margvíslegar erfðatækniaðferðir eru í vaxandi mæli notaðar til að hraða markvissum kynbótum dýra, bæði í fiskeldi og búfénaði. Matis býður erfðagreiningar á dýrum og umhverfis sýnum, þ.e.a.s. foreldra- og stofngreiningar á dýrum sem nýtast í kynbótastarfi og stofnerfðafraði sem og við örverugreiningar á umhverfissýnum. Endurteknar stuttraðir (microsatellite markers) DNA lífverunnar eru notaðar til grundvallar ásamt DNA-basaröðum ákveðinna gena. Dæmi um þjónustuverkefni af þessu tagi er „foreldragreining hesta“. Þessar rannsóknir hafa spurst út til nágrannaþjóða okkar og eru margir aðilar farnir að kaupa þjónustu af Matis á þessu sviði, enda er hægt að útiloka rangan föður í 99,99% tilvika ef arfgerð hryssunnar er þekkt. Í dag inniheldur erfðamarkasettið FengurPrint™ 15 erfðamörk og nægir að taka stroksýni úr nösnum hestsins til erfðagreiningarinnar.

Tímamótaverkefni

Bændasamtök Íslands og Matis hafa unnið saman við að rannsaka erfðamengi meira en 15 þúsund hesta og skráð niðurstöðurnar í alþjóðlega gagnabankann WorldFengur, sem geymir upplýsingar um meira en 300 þúsund íslenskra hesta. Matis býður þannig innlendum sem og erlendum eigendum íslenskra hesta upp á staðfestingu á ætterni.

Búnaðarsamböndin og dýralæknar taka sýni úr hestum fyrir hestaeigendur og senda sýni til Matis til erfðagreiningar. Matis sendir síðan niðurstöðurnar í WorldFengur gagnagrunninn.

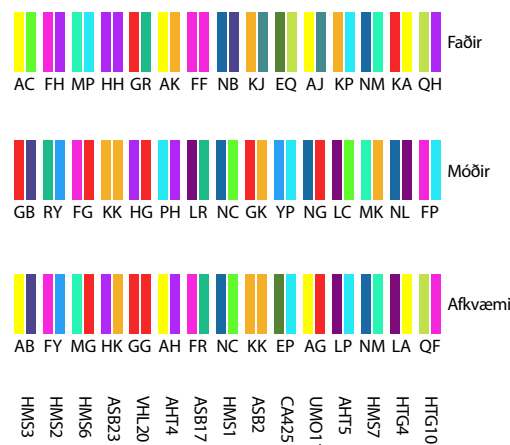
Þar getur eigandi hestsins nálgast niðurstöðurnar. Sjá mynd 1.

Mynd 1. Erfðagreining hesta og vistun í WorldFengur gagnagrunninum.

Viðmiðunarerfðamörk

Nefnd, sem samanstóð af vísindamönnum, dýralæknum og fulltrúum frá WorldFengur, valdi upphaflega erfðamörk fyrir íslenska hestinn, sk. FengurPrint™. Í dag samanstendur FengurPrint™ af 15 erfðamörkum íslenska hestsins. Hvert þeirra samanstendur af tveimur samhliða eintökum, einu frá hvoru foreldri, táknuð með bókstaf og lit á mynd 2.

Mynd 2. Myndræn framsetning á FengurPrint™. Greining er gerð á 15 erfðamörkum sem hvert um sig gefur tvö gena-set, annað frá móður og hitt frá föður.